T003 A HÀM III 68-Kinh Đại Thiện Kiến Vương

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

68. KINH ÑAÏI THIEÄN KIEÁN VÖÔNG1 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät du hoùa taïi thaønh Caâu-thi2, truù trong röøng Sa-la cuûa Hoøa baït ñôn löïc só3. Baáy giôø, vaøo luùc toái haäu, saép nhaäp Nieát-baøn, Ñöùc Theá Toân baûo: “Naøy A-nan, haõy ñeán giöõa hai caây Sa-la song thoï4 traûi choã naèm cho Nhö Lai, ñaàu quay veà höôùng Baéc. Nhö Lai vaøo giöõa ñeâm nay seõ nhaäp Nieát-baøn.” Toân giaû A-nan vaâng lôøi Ñöùc Nhö Lai, lieàn ñeán giöõa hai caây song thoï traûi choã naèm cho Nhö Lai, ñaàu quay veà höôùng Baéc. Sau khi traûi choã naèm xong, trôû laïi choã Ñöùc Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Ngaøi roài ñöùng sang moät beân, baïch raèng: “Baïch Theá Toân, con ñaõ traûi choã naèm cho Nhö Lai, ñaàu quay veà höôùng Baéc. Cuùi mong Theá Toân töï bieát thôøi.” Baáy giôø Theá Toân cuøng Toân giaû A-nan ñeán giöõa hai caây song thoï, xeáp tö y uaát-ña-la- taêng traûi leân choã naèm, gaáp y taêng-giaø-leâ laøm goái. Ngaøi naèm nghieâng veà hoâng beân phaûi, hai chaân choàng leân nhau. Ñaây laø luùc toái haäu, Phaät saép Nieát-baøn. Luùc aáy Toân giaû A-nan ñang caàm quaït haàu Phaät. Toân giaû chaép tay höôùng veà Ñöùc Phaät thöa raèng: “Baïch Theá Toân, coøn coù nhöõng thaønh lôùn khaùc. Moät laø Chieâm-baø, hai laø Xaù-veä, ba laø Beä-xaù-ly, boán laø Vöông xaù, naêm laø Ba-la-naïi, saùu laø Ca-tyø-la-veä5. Sao Theá Toân khoâng nhaäp Nieát-baøn ôû caùc nôi aáy, maø quyeát ñònh taïi thaønh baèng ñaát nhoû heïp naøy, moät thaønh nhoû heïp nhaát trong caùc thaønh?” Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo: “Naøy A-nan, ngöôi chôù noùi raèng ñaây laø thaønh ñaát nhoû heïp, laø thaønh nhoû nhaát trong caùc thaønh. Vì sao? Vì thuôû quaù khöù, thaønh Caâu-thi-na naøy teân laø Caâu-thi vöông thaønh6, giaøu coù cuøng toät, daân chuùng ñoâng ñuùc. “A-nan, Caâu-thi vöông thaønh daøi möôøi hai do-dieân, roäng baûy do-dieân. “A-nan, ôû ñaây döïng thaùp canh cao baèng moät ngöôøi, hoaëc hai, ba, boán..., cho ñeán baûy ngöôøi.

1. Paøli: D.17. Mahaø-Sudassana-suttanta. Tham chieáu, No.1(2) “Kinh Du haønh”; No.5 Phaät Baùt-neâ-hoaøn Kinh, quyeån haï, Baïch Phaùp Toå dòch; No.6 Baùt-neâ-hoaøn kinh, khuyeát danh dòch; No.7 Ñaïi Baùt-nieát-baøn kinh, Nghóa Tònh dòch; No.1451 Caên Baûn Thuyeát Nhaát Thieát Höõu Boä Tì-naïi-da Taïp Söï quyeån 37, Nghóa Tònh dòch. 2. Caâu-thi thaønh Paøli: Kusinaøraøø, thuû phuû cuûa boä toäc
Mallaø; Ñöùc Phaät nhaäp Nieát-baøn taïi ñaây. 3. Hoøa-baït-ñôn Löïc só PaøliUpavattana-Mallaø, boä toäc Mallaø ôû Upavattana. 4. Song
Sa-la thoïPaøli: yamaka-saølaø, caây Sa-la sinh ñoâi, moïc thaønh caëp;
Sa-la song thoï. 5. Chieâm-baø (Paøli: Campaø). Xaù-veä (Saøvatthi), Beä-xaù-ly (Vesali), Vöông xaù (Raøjagaha), Ba-la-naïi (Baøraønasi), Ca-duy-la-veä (Kapilavatthu). Baûn Paøli keå hôi khaùc, thay Beä-xa-ly vaø Ca-duy-la-veä baèng Saøketa vaø Kosambì. 6. Caâu-thi vöông thaønh Paøli: Kuøsavati. No.1 (2) Caâu-xaù-baø-ñeà.

“A-nan, ôû chung quanh beân ngoaøi Caâu-thi vöông thaønh, coù baûy lôùp haøo. Haøo aáy ñöôïc xaây baèng gaïch boán baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. Ñaùy haøo cuõng traûi caùt baèng boán loaïi baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy

tinh. “Naøy A-nan, Caâu-thi vöông thaønh coù baûy lôùp töôøng thaønh bao boïc beân ngoaøi. Nhöõng lôùp töôøng thaønh aáy cuõng ñöôïc xaây baèng gaïch boán baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. “Naøy A-nan, Caâu-thi vöông thaønh coù baûy lôùp haøng caây Ña-la7 baèng boán baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh bao boïc xung quanh. Caây Ña-la baèng vaøng thì hoa, laù vaø traùi baèng baïc. Caây Ña-la baèng baïc thì hoa, laù vaø traùi baèng vaøng. Caây Ña-la baèng löu ly thì hoa, laù vaø traùi baèng thuûy tinh. Caây Ña-la baèng thuûy tinh thì hoa, laù vaø traùi baèng löu ly. “Naøy A-nan, ôû giöõa nhöõng caây Ña-la coù ñaøo nhieàu hoà sen; hoà sen xanh, hoà sen hoàng, hoà sen ñoû vaø hoà hoa sen traéng. “Naøy A-nan, bôø hoà hoa aáy ñöôïc ñaép baèng boán baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. ÔÛ ñaùy hoà thì raûi caùt baèng boán baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. Trong thaønh hoà aáy coù theàm caáp baèng boán baùu laø vaøng, baïc, löu ly, thuûy tinh. Theàm caáp baèng vaøng thì baäc chaân8 baèng baïc, theàm caáp baèng baïc thì coù baäc chaân baèng vaøng. Theàm caáp baèng löu ly thì coù baäc chaân baèng thuûy tinh. Theàm caáp baèng thuûy tinh thì coù baäc chaân baèng löu ly. “Naøy A-nan, xung quanh hoà aáy coù caâu lan9 baèng boán baùu, löôõi caâu laø vaøng baïc, löu ly, thuûy tinh. Lan can baèng vaøng thì löôõi caâu baèng baïc. Lan can baèng baïc thì löôõi caâu baèng vaøng. Lan can baèng löu ly thì löôõi caâu baèng thuûy tinh. Lan can baèng thuûy tinh thì löôõi caâu baèng löu ly. “Naøy A-nan, hoà aáy ñöôïc truøm bôûi maøn löôùi coù chuoâng treo ôû giöõa. Chuoâng aáy laøm baèng boán baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. Chuoâng baèng vaøng thì quaû laéc baèng baïc. Chuoâng baèng baïc thì quaû laéc baèng vaøng. Chuoâng baèng löu ly thì quaû laéc baèng thuûy tinh. Chuoâng baèng thuûy tinh thì quaû laéc baèng löu ly. “Naøy A-nan, trong hoà aáy troàng nhieàu loaïi hoa döôùi nöôùc nhö hoa sen xanh, hoa sen hoàng, hoa sen ñoû, hoa sen traéng; thöôøng coù nöôùc, coù hoa, khoâng coù ngöôøi troâng giöõ ngaên caám vì thuoäc veà taát caû moïi ngöôøi. “Naøy A-nan, ôû bôø hoà aáy coù troàng nhieàu loaïi hoa nhö hoa Tu-ma-na, hoa Baø-sö, hoa Chieâm-baëc, hoa Kieän-ñeà, hoa Ma-ñaàu-kieän-ñeà, hoa A-ñeà-maâu-ña, hoa Ba-la ñaàu10. “Naøy A-nan, beân caùc bôø hoà sen aáy, coù nhieàu ngöôøi nöõ thaân theå noõn naø, saïch seõ, trong saùng, saéc ñeïp hôn ngöôøi, chaúng keùm thieân nöõ, tö dung ñoan chaùnh, ai nhìn cuõng thaáy vui thích, ñöôïc trang söùc ñaày ñuû caùc loaïi ngoïc baùu; nhöõng ngöôøi nöõ aáy boá thí tuøy theo nhu caàu cuûa moïi ngöôøi nhö ñoà aên thöùc uoáng, aùo, chaên, xe coä, nhaø cöûa, giöôøng neäm, ñeäm loâng nguõ saéc, toâi tôù, ñeøn daàu... ñem cung caáp ñaày ñuû. “Naøy A-nan, laù caây Ña-la aáy luùc gioù thoåi thì phaùt ra aâm thanh cöïc kyø vi dieäu, cuõng

7. Ña-la thoï Paøli: taøla, moät gioáng caây coï, teân khoa hoïc Borassus flabelliformis. 8. Haùn: ñaëng baûn Toáng: tranh Coù leõ laø 9. Haùn: caâu lan lan can theo hình theá nhaø, cao thaáp, quanh co (Töø nguyeân). Paøli khoâng ñeà caäp chi tieát nay, nhöng töø Paøli töông ñöông laø vedikaø: lan can, lan thuaãn hay caâu lan. 10. Caùc loaïi hoa: hoa Tu-ma-na (Paøli: sumanaø, thieän yù), loaïi hoa laøi caùnh lôùn; hoa Baø-sö (vassikaø: haï sinh hoa), moät loaïi hoa laøi raát thôm (Jasminum Sambac); hoa Chieâm-baëc (campaka: toá

hinh hoa), hoa Chaêm-pa, raát thôm, coù maøu traéêng vaø vaøng; hoa Tu-kieän-ñeà (sogandhika: haûo höông), thuïy lieân traéêng, suùng traéng; hoa Ma-ñaàu-kieän-ñeà (madhu- gandhika: maät höông); hoa A-ñeà-maâu-ña (adhimuttaka: taêng thöôïng tín), hoa Ba-la-ñaàu

nhö naêm loaïi kyõ nhaïc ñöôïc nhaïc sö taøi ba taáu leân thì coù aâm thanh heát söùc haøi hoøa, tuyeät dieäu. Naøy A-nan, laù caây aáy luùc gioù thoåi cuõng laïi nhö vaäy. “Naøy A-nan, trong thaønh Caâu-thi aáy giaû söû coù ngöôøi toài teä thaáp heøn haï, muoán ñöôïc thöôûng thöùc naêm loaïi kyõ nhaïc, neáu cuøng ñeán giöõa nhöõng caây Ña-la thì ñeàu ñöôïc thöôûng thöùc thoûa thích. “Naøy A-nan, Caâu-thi vöông thaønh thöôøng coù möôøi hai loaïi tieáng khoâng bao giôø giaùn ñoaïn, laø tieáng voi, tieáng ngöïa, tieáng xe, tieáng ñi boä, tieáng tuø vaø, tieáng troáng, tieáng troáng baïc laïc11, tieáng troáng kyû12, tieáng ca, tieáng vuõ, tieáng aên, tieáng boá thí. “Naøy A-nan, trong thaønh Caâu-thi coù vua teân laø Ñaïi Thieän Kieán13, laø vò Chuyeån luaân vöông thoâng minh trí tueä, coù boán loaïi quaân chænh trò thieân haï, töï do töï taïi; laø vò Phaùp vöông nhö phaùp, thaønh töïu baûy baùu, ñöôïc boán ñöùc nhö yù cuûa con ngöôøi. “Naøy A-nan, baáy giôø caùc Phaïm chí, Cö só trong Caâu-thi vöông thaønh mang caùc loaïi chaâu baùu, kieàm-baø-la baùu14, chôû ñeán choã vua Ñaïi Thieän Kieán, thöa raèng: “ Taâu Thieân vöông, caùc loaïi chaâu baùu, kieàm-baø-la baùu naøy, mong Thieân vöông vì loøng töø maãn maø naïp thoï. “Ñaïi Thieän Kieán vöông noùi vôùi caùc Phaïm chí: “ Naøy caùc khanh, caùc khanh hieán daâng nhöng ta thaáy chöa caàn thieát, vì ta ñaõ coù ñuû. “Naøy A-nan, laïi coù taùm vaïn boán ngaøn vò Tieåu quoác vöông, ñeán thöa vua Ñaïi Thieän Kieán raèng: “ Taâu Thieân vöông, chuùng toâi muoán xaây chaùnh ñieän cho Thieân vöông. “Ñaïi Thieän Kieán vöông noùi vôùi caùc Tieåu quoác vöông: “ Caùc khanh muoán xaây chaùnh ñieän cho ta, nhöng ta thaáy chöa caàn thieát, vì chaùnh ñieän ta ñaõ coù. “Taùm vaïn boán ngaøn vò Tieåu quoác vöông ñeàu chaép tay höôùng veà Ñaïi Thieän Kieán vöông, laëp laïi ba laàn raèng: “ Taâu Thieân vöông, chuùng toâi muoán xaây chaùnh ñieän cho Thieân vöông. Chuùng toâi muoán xaây chaùnh ñieän cho Thieân vöông. “Baáy giôø, Ñaïi Thieän Kieán vöông im laëng nhaän lôøi cuûa taùm vaïn boán ngaøn vua caùc tieåu quoác. Khi bieát vua ñaõ im laëng nhaän lôøi, caùc Tieåu quoác vöông lieàn baùi bieät, ñi quanh ba voøng roài lui ra. Vua nöôùc naøo trôû veà nöôùc aáy, duøng taùm vaïn boán ngaøn coã xe chaát ñaày nhöõng vaøng vaø caùc loaïi tieàn, baèng vaøng tinh luyeän hay chöa tinh luyeän15. Laïi laáy caùc truï ñeàu baèng ngoïc lôùn chôû ñeán thaønh Caâu-thi, caùch thaønh khoâng xa xaây ñaïi chaùnh ñieän. “Naøy A-nan, ñaïi chaùnh ñieän aáy daøi moät do-dieân, roäng moät do-dieân. Ñaïi chaùnh ñieän aáy ñöôïc xaây baèng gaïch laøm baèng boán baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. “Naøy A-nan, theàm caáp cuûa ñaïi chaùnh ñieän aáy laøm baèng boán loaïi baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. Theàm caáp baèng vaøng thì truï baèng baïc. Tam caáp baèng baïc thì truï baèng vaøng. Theàm caáp baèng löu ly thì truï baèng thuûy tinh. Theàm caáp baèng thuûy tinh thì truï baèng löu ly. “Naøy A-nan, trong ñaïi chaùnh ñieän coù taùm vaïn boán ngaøn coät truï laøm baèng boán baùu laø: Vaøng,

baïc, löu ly vaø thuûy tinh. Coät baèng vaøng thì ñaù taûng baèng baïc. Coät baèng baïc thì ñaù

11.

Haùn: baïc laïc coå khoâng roõ loaïi troáng gì.

12.

Haùn: kyõ coå

13.

Ñaïi Thieän Kieán Paøli: Mahaøsudassana.

14.

Kieàm-baø-la baûo vaûi loâng, aùo loâng.

15.

Taùc dó baát taùc Nhöõng ngöôøi thôï (laøm vaø khoâng laøm)?

taûng baèng vaøng. Coät baèng löu ly thì ñaù taûng baèng thuûy tinh. Coät baèng thuûy tinh thì ñaù taûng baèng löu ly. “Naøy A-nan, beân trong chaùnh ñieän laïi xaây taùm vaïn boán ngaøn laàu laøm baèng boán baùu laø: Vaøng, baïc, löu ly, thuûy tinh. Laàu baèng vaøng thì maùi lôïp baèng baïc. Laàu baèng baïc thì maùi lôïp baèng vaøng. Laàu baèng löu ly thì maùi lôïp baèng thuûy tinh. Laàu baèng thuûy tinh thì maùi lôïp baèng löu ly. “Naøy A-nan, trong ñaïi chaùnh ñieän coù thieát trí taùm vaïn boán ngaøn ngöï toøa, cuõng laøm baèng boán baùu: vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. Laàu baèng vaøng thì thieát trí ngöï toøa baèng baïc, traûi leân treân caùc thöù neäm chieáu, ñeäm loâng naêm saéc, phuû leân treân baèng nhöõng thöù gaám, the, luïa, sa trun, coù chaên ñeäm loùt hai ñaàu ñeå goái, traûi thaûm quyù baèng da sôn döông. Cuõng vaäy, laàu baèng baïc thì thieát trí ngöï toøa baèng vaøng. Laàu baèng löu ly thì thieát trí ngöï toøa baèng thuûy tinh. Laàu baèng thuûy tinh thì thieát trí ngöï toøa baèng löu ly, traûi leân baèng caùc thöù neäm chieáu, ñeäm loâng naêm saéc, phuû leân baèng caùc thöù gaám, the, luïa, sa trun, coù chaên ñeäm loùt hai ñaàu ñeå goái vaø traûi thaûm quyù baèng da sôn döông. “Naøy A-nan, ñaïi chaùnh ñieän aáy xung quanh coù caâu lan baèng boán baùu, vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. Lan can baèng vaøng thì löôõi caâu baèng baïc. Lan can baèng baïc thì löôõi caâu baèng vaøng. Lan can baèng löu ly thì löôõi caâu baèng thuûy tinh. Lan can baèng thuûy tinh thì löôõi caâu baèng löu ly. “Naøy A-nan, ñaïi chaùnh ñieän aáy ñöôïc che baèng maøn löôùi, trong ñoù treo caùc thöù chuoâng laéc. Chuoâng aáy laøm baèng boán baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. Chuoâng baèng vaøng thì quaû laéc baèng baïc. Chuoâng laøm baèng baïc thì quaû laéc baèng vaøng. Chuoâng baèng löu ly thì quaû laéc baèng thuûy tinh. Chuoâng baèng thuûy tinh thì quaû laéc baèng löu ly. “Naøy A-nan, ñaïi chaùnh ñieän aáy sau khi ñöôïc kieán truùc ñaày ñuû, boán vaïn taùm ngaøn vua caùc tieåu quoác ñi ra caùch ñaïi chaùnh ñieän khoâng xa, xaây ao sen lôùn. “Naøy A-nan, ao sen lôùn aáy daøi moät do-dieân; roäng moät do-dieân. “Naøy A-nan, ao sen lôùn aáy ñöôïc ñaép gaïch baèng boán baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. Ñaùy ao ñöôïc raûi caùt boán thöù baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. “Naøy Na-nan, ao sen lôùn aáy coù theàm caáp baèng boán thöù baùu laø vaøng,

baïc, löu ly vaø thuûy tinh. Taàng caáp baèng vaøng thì theàm baèng baïc. Taàng caáp baèng baïc thì theàm baèng vaøng. Taàng caáp baèng löu ly thì theàm baèng thuûy tinh. Taàng caáp baèng thuûy tinh thì theàm baèng löu ly. “Naøy A-nan, chung quanh ao sen lôùn coù caâu lan baèng boán baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. Lan can baèng vaøng thì löôõi caâu baèng baïc. Lan can baèng baïc thì löôõi caâu baèng vaøng. Lan can baèng löu ly thì löôõi caâu baèng thuûy tinh. Lan can baèng thuûy tinh thì löôõi caâu baèng löu ly. “Naøy A-nan, ao sen lôùn aáy ñöôïc che bôûi maøn löôùi, trong ñoù treo caùc thöù chuoâng laéc. Chuoâng aáy laøm baèng boán baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. Chuoâng baèng vaøng thì quaû laéc baèng baïc. Chuoâng baèng baïc thì quaû laéc baèng vaøng. Chuoâng baèng löu ly thì quaû laéc baèng thuûy tinh. Chuoâng baèng thuûy tinh thì quaû laéc baèng löu ly. “Naøy A-nan, trong ao sen lôùn aáy coù nhieàu loaïi thuûy hoa nhö hoa sen xanh, hoa sen hoàng, hoa sen traéng, hoa sen ñoû, thöôøng coù nöôùc ôû hoa, coù ngöôøi gìn giöõ, khoâng thuoäc veà taát caû moïi ngöôøi. “Naøy A-nan, trong ao sen lôùn aáy coù nhieàu loaïi luïc hoa, nhö hoa Tu-ma-na, hoa Baø- sö, hoa Chieâm-baëc, hoa Tu-kieàn-ñeà, hoa Ma-ñaàu-kieïân-ñeà, hoa A-ñeà-maâu-ña, hoa Ba-la- laïi.

“Naøy A-nan, sau khi kieán truùc ñaïi ñieän vaø hoà hoa lôùn ñaày ñuû nhö theá, taùm vaïn boán ngaøn vua caùc tieåu quoác ñi ra caùch ñieän khoâng xa, thieát laäp vöôøn Ña-la16. “Naøy A-nan, vöôøn Ña-la aáy daøi moät do-dieân, roäng moät do-dieân. Trong vöôøn Ña-la troàng taùm vaïn boán ngaøn caây Ña-la, ñeàu duøng boán baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. Caây Ña-la baèng vaøng thì laù, hoa, quaû baèng baïc. Caây Ña-la baèng baïc thì laù, hoa, quaû baèng vaøng. Caây Ña-la baèng löu ly thì laù, hoa, quaû baèng thuûy tinh. Caây Ña-la baèng thuûy tinh thì laù, hoa, quaû baèng löu ly. “Naøy A-nan, chung quanh vöôøn Ña-la aáy coù lan can löôõi caâu baèng boán baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. Lan can baèng vaøng thì löôõi caâu baèng baïc. Lan can baèng baïc thì löôõi caâu baèng vaøng. Lan can baèng löu ly thì löôõi caâu baèng thuûy tinh. Lan can baèng thuûy tinh thì löôõi caâu baèng löu ly. “Naøy A-nan, vöôøn Ña-la aáy ñöôïc che baèng löôùi baùu, coù chuoâng treo lô löûng ôû khoaûng giöõa. Chuoâng aáy laøm baèng boán baùu laø vaøng, baïc, löu ly vaø thuûy tinh. Chuoâng baèng vaøng thì quaû laéc baèng baïc. Chuoâng baèng baïc thì quaû laéc baèng vaøng. Chuoâng baèng löu ly thì quaû laéc baèng thuûy tinh. Chuoâng baèng thuûy tinh thì quaû laéc baèng löu ly. “Naøy A-nan, sau khi kieán truùc ñaïi ñieän, ao hoa vaø vöôøn Ña-la ñaày ñuû nhö theá, taùm vaïn boán ngaøn Tieåu quoác vöông cuøng ñeán choã vua Ñaïi Thieän Kieán thöa raèng: “ Taâu Thieân vöông, xin bieát cho raèng, ñaïi ñieän, ao hoa vaø vöôøn caây Ña-la, taát caû ñaõ kieán truùc ñaày ñuû. Mong Thieân vöông söû duïng tuøy thích. “Naøy A-nan, baáy giôø vua Ñaïi Thieän Kieán nghó raèng: ‘Ta khoâng neân leân ñaïi ñieän naøy tröôùc. Neáu coù baäc Thöôïng toân Sa-moân, Phaïm chí ôû thaønh Caâu-thi vöông naøy, ta neân môøi taát caû tuï taäp ngoài ôû ñaïi ñieän naøy, soaïn caùc thöùc aên ngon laønh, myõ dieäu, ñaày ñuû thöùc nhai vaø nuoát, töï tay böng haàu khieán caùc ngaøi aên no. AÊn xong, doïn baùt vaø duøng nöôùc röûa, roài môøi caùc ngaøi trôû veà’. “Naøy A-nan, sau khi vua Ñaïi Thieän Kieán nghó nhö vaäy, lieàn môøi taát caû caùc baäc Thöôïng toân

Sa-moân, Phaïm chí ñang truù taïi thaønh Caâu-thi vöông aáy tuï taäp treân ñaïi chaùnh ñieän. Taát caû tuï taäp vaø an toïa xong, vua thaân haønh laáy nöôùc röûa roài ñem caùc thöùc aên ngon laønh, myõ dieäu, ñaày ñuû caùc thöùc nhai vaø nuoát, töï tay böng haàu khieán caùc ngaøi aên no. Sau khi aên, doïn baùt, ñem nöôùc röûa vaø nhaän lôøi caàu chuùc, roài vua môøi caùc ngaøi trôû veà. “Naøy A-nan, vua Ñaïi Thieän Kieán laïi nghó: ‘Nay ta khoâng neân vaøo ñaïi chaùnh ñieän ñeå höôûng duïc laïc. Ta neân ñem ñoäc nhaát moät ngöôøi haàu leân ôû taïi ñaïi chaùnh ñieän’. “Naøy A-nan, sau ñoù vua Ñaïi Thieän Kieán ñem ngöôøi haàu leân ñaïi chaùnh ñieän, ñi vaøo laàu baèng vaøng, ngoài ôû ngöï toøa baèng baïc, ñöôïc traûi leân baèng nhöõng thöù neäm chaên, ñeäm loâng naêm saéc, ñöôïc phuû leân baèng nhöõng thöù gaám, the, luïa, sa trun, coù chaên ñeäm loùt hai ñaàu ñeå goái vaø traûi thaûm quyù baèng da sôn döông. Ngoài xong, nhaø vua ly duïc, ly caùc phaùp aùc baát thieän; coù giaùc, coù quaùn, hyû vaø laïc do ly duïc sanh, tieán vaøo Sô thieàn, thaønh töïu vaø an truù. “Töø laàu baèng vaøng ñi ra, laïi ñi vaøo laàu baèng baïc, ngoài vaøo ngöï saøng baèng vaøng ñöôïc traûi caùc thöù neäm chaên, ñeäm loâng naêm saéc, ñöôïc phuû leân baèng nhöõng thöù gaám, the, luïa, sa trun, coù chaên ñeäm loùt hai ñaàu ñeå goái vaø traûi thaûm quyù baèng da sôn döông. Ngoài xong, nhaø vua ly duïc, ly phaùp aùc baát thieän, coù giaùc, coù quaùn, hyû vaø laïc do ly duïc sanh, tieán vaøo Sô thieàn, thaønh töïu vaø an truù. “Töø laàu baèng baïc ñi ra, laïi ñi vaøo laàu baèng löu ly, ngoài vaøo ngöï saøng baèng tuûy tinh ñöôïc traûi caùc thöù neäm chaên, ñeäm loâng naêm saéc, ñöôïc phuû leân baèng nhöõng thöù gaám, the,

16. Ña-la vieân Paøli: Taølavana.

luïa, sa trun, coù chaên ñeäm loùt hai ñaàu ñeå goái vaø traûi thaûm quyù baèng da sôn döông. Ngoài xong, nhaø vua ly duïc, ly phaùp aùc baát thieän, coù giaùc, coù quaùn, hyû vaø laïc do ly duïc sanh, tieán vaøo Sô thieàn, thaønh töïu vaø an truù. “Töø laàu baèng löu ly ñi ra, laïi vaøo laàu baèng thuûy tinh, ngoài vaøo ngöï saøng baèng löu ly ñöôïc traûi caùc thöù neäm chaên, ñeäm loâng naêm saéc, ñöôïc phuû leân baèng nhöõng thöù gaám, the, luïa, sa trun, coù chaên ñeäm loùt hai ñaàu ñeå goái vaø traûi thaûm quyù baèng da sôn döông. Ngoài xong, nhaø vua ly duïc, ly phaùp aùc baát thieän, coù giaùc, coù quaùn, hyû vaø laïc do ly duïc sanh, tieán vaøo Sô thieàn, thaønh töïu vaø an truù. “Naøy A-nan, baáy giôø taùm vaïn boán ngaøn phu nhaân vaø nöõ baùu quaù laâu khoâng thaáy vua Ñaïi Thieän Kieán, ai cuõng nhôù mong, khao khaùt muoán thaáy. Luùc ñoù, taùm vaïn boán ngaøn phu nhaân cuøng nhau ñi ñeán nöõ baùu thöa thænh raèng: “ Thieân haäu, neân bieát raèng, töø laâu khoâng ñöôïc haàu caän Thieân vöông. Thieân haäu, chuùng toâi nay muoán cuøng nhaân daân ñeán yeát kieán Thieân vöông. “Nöõ baùu nghe xong, lieàn baûo Töôùng quaân: “ Ngöôi nay neân bieát raèng, chuùng toâi töø laâu khoâng ñöôïc haàu caän Thieân vöông, nay muoán ñeán yeát kieán Thieân vöông. “Töôùng quaân nghe vaäy, lieàn ñöa taùm vaïn boán ngaøn phu nhaân vaø nöõ baùu ñeán ñaïi chaùnh ñieän. Taùm vaïn boán ngaøn thôùt voi, taùm vaïn boán ngaøn con ngöïa, taùm vaïn boán ngaøn coã xe, taùm vaïn boán ngaøn lính boä, taùm vaïn boán ngaøn tieåu vöông cuõng cuøng hoä toáng, ñi ñeán ñaïi chaùnh ñieän. Luùc caû ñoaøn ñang ñi, aâm

thanh aáy vang doäi chaán ñoäng maïnh meõ. Vua Ñaïi Thieän Kieán nghe ñöôïc aâm thanh vang doäi chaán ñoäng maïnh meõ aáy. Nghe xong, nhaø vua lieàn hoûi ngöôøi ñöùng haàu beân caïnh: “ Ñoù laø tieáng gì maø vang doäi chaán ñoäng maïnh meõ theá? “Ngöôøi haàu thöa: “ Taâu Thieân vöông, ñoù laø do taùm vaïn boán ngaøn phu nhaân vaø nöõ baùu, hoâm nay taát caû cuøng ñeán ñaïi chaùnh ñieän; taùm vaïn boán ngaøn thôùt voi, taùm vaïn boán ngaøn con ngöïa, taùm vaïn boán ngaøn coã xe, taùm vaïn boán ngaøn lính boä, taùm vaïn boán ngaøn Tieåu vöông laïi cuøng nhau ñeán chaùnh ñieän, cho neân aâm thanh aáy vang doäi, chaán ñoäng maïnh meõ. “Nghe xong, vua Ñaïi Thieän Kieán baûo ngöôøi haàu caän: “ Ngöôi mau xuoáng khoûi ñaïi ñieän, ñeán choã ñaát troáng, traûi nhanh giöôøng baèng vaøng roài trôû laïi cho ta hay. “Ngöôøi haàu caän vaâng lôøi, lieàn töø ñieän ñi xuoáng, ñeán choã ñaát troáng, traûi giöôøng baèng vaøng moät caùch nhanh choùng, lieàn trôû laïi thöa raèng: “ Con ñaõ traûi giöôøng baèng vaøng ôû choã ñaát troáng cho Thieân vöông, xin tuøy yù Thieân vöông. “Naøy A-nan, vua Ñaïi Thieän Kieán cuøng vôùi ngöôøi haàu töø ñieän ñi xuoáng, ngöï treân giöôøng baèng vaøng vaø ngoài kieát giaø. “Naøy A-nan, baáy giôø taùm vaïn boán ngaøn phu nhaân vaø nöõ baùu cuøng nhau ñeán tröôùc vua Ñaïi Thieän Kieán. “Naøy A-nan, töø xa, vua Ñaïi Thieän Kieán troâng thaáy taùm vaïn boán ngaøn phu nhaân vaø nöõ baùu, lieàn ñoùng kín caùc caên. Taùm vaïn boán ngaøn phu nhaân vaø nöõ baùu thaáy vua ñoùng kín caùc caên, lieàn nghó: ‘Thieân vöông nay chaéc khoâng duøng ñeán chuùng ta nöõa. Vì sao? Vì Thieân vöông vöøa thaáy chuùng ta, lieàn ñoùng kín caùc caên’. “Naøy A-nan, khi ñoù nöõ baùu ñi ñeán tröôùc vua Ñaïi Thieän Kieán. Ñeán roài thöa raèng: “ Taâu Thieân vöông, xin bieát cho, taùm vaïn boán ngaøn phu nhaân vaø nöõ baùu naøy hoaøn

toaøn thuoäc veà Thieân vöông. Mong Thieân vöông thöông töôûng ñeán chuùng toâi cho ñeán luùc maïng chung vaø taùm vaïn boán ngaøn thôùt voi, taùm vaïn boán ngaøn con ngöïa, taùm vaïn boán ngaøn coã xe, taùm vaïn boán ngaøn lính boä, taùm vaïn boán ngaøn tieåu vöông cuõng hoaøn toaøn thuoäc veà Thieân vöông, mong Thieân vöông töôûng ñeán taát caû cho ñeán luùc maïng chung. “Baáy giôø vua Ñaïi Thieän Kieán nghe nhöõng lôøi aáy xong, baûo nöõ baùu raèng: “ Naøy hieàn muoäi, caùc ngöôøi luoân luoân xuùi duïc ta laøm aùc, maø khoâng khuyeán khích ta laøm laønh. Naøy hieàn muoäi, töø nay veà sau neân khuyeán khích ta laøm laønh, chôù xuùi duïc ta laøm aùc. “Naøy A-nan, taùm vaïn boán ngaøn phu nhaân vaø nöõ baùu aáy lieàn ngoài qua moät beân, nöôùc maét traøn ra, khoùc loùc bi thaûm, thöa raèng: “ Chuùng toâi chaúng phaûi laø em cuûa Thieân vöông, maø nay Thieân vöông goïi chuùng toâi laø hieàn muoäi. “Naøy A-nan, taùm vaïn boán ngaøn phu nhaân vaø nöõ baùu aáy, moãi ngöôøi duøng aùo lau nöôùc maét, laïi ñeán tröôùc vua Ñaïi Thieän Kieán thöa raèng: “ Taâu Thieân vöông, chuùng toâi laøm theá naøo ñeå khuyeán khích Thieân vöông laøm laønh, khoâng laøm aùc? “Vua Ñaïi Thieän Kieán ñaùp: “ Caùc hieàn muoäi, haõy noùi vôùi ta nhö theá naøy: ‘Taâu Thieân vöông, ngaøi bieát khoâng, maïng ngöôøi ngaén nguõi, roài seõ ñi qua ñôøi sau, neân phaûi tu phaïm haïnh. Do ñoù söï sanh khoâng theå chaám döùt. Thieân vöông neân bieát, phaùp aáy chaéc chaén ñeán, khoâng theå aùi nieäm, khoâng theå hoan hyû, hoaïi dieät taát caû,

ngöôøi ñôøi goïi laø ‘söï cheát’. Cho neân, taâu Thieân vöông, ñoái vôùi taùm vaïn boán ngaøn phu nhaân vaø nöõ baùu, neáu coù aùi nieäm, coù duïc thì mong Thieân vöông ñoaïn tröø, xaû ly taát caû, cho ñeán luùc maïng chung vaãn chôù nieäm töôûng. Ñoái vôùi taùm vaïn boán ngaøn thôùt voi, taùm vaïn boán ngaøn con ngöïa, taùm vaïn boán ngaøn coã xe, taùm vaïn boán ngaøn lính boä, taùm vaïn boán ngaøn tieåu vöông, taâu Thieân vöông, neáu coù aùi nieäm, coù duïc thì mong Thieân vöông ñoaïn tröø, xaû ly taát caû, cho ñeán luùc maïng chung vaãn chôù nieäm töôûng’. Naøy caùc hieàn muoäi, caùc hieàn muoäi haõy khuyeán khích ta laøm laønh, chôù xuùi duïc ta laøm aùc, ñuùng nhö theá. “Naøy A-nan, taùm vaïn boán ngaøn phu nhaân vaø nöõ baùu aáy thöa raèng: “ Taâu Thieân vöông, chuùng toâi töø nay veà sau seõ khuyeán khích Thieân vöông laøm laønh, chôù khoâng xuùi duïc Thieân vöông laøm aùc, nhö theá naøy: ‘Taâu Thieân vöông, maïng ngöôøi ngaén nguõi, roài seõ ñi qua ñôøi sau. Phaùp aáy chaéc chaén ñeán, cuõng khoâng theå aùi nieäm, cuõng khoâng theå hoan hyû, hoaïi dieät taát caû, ngöôøi ñôøi goïi laø ‘söï cheát’, cho neân, taâu Thieân vöông, ñoái vôùi taùm vaïn boán ngaøn phu nhaân vaø nöõ baùu, neáu coù nieäm coù duïc thì mong Thieân vöông haõy ñoaïn tröø, xaû ly taát caû, cho ñeán luùc maïng chung cuõng khoâng nieäm töôûng’. “Naøy A-nan, vua Ñaïi Thieän Kieán thuyeát phaùp cho taùm vaïn boán ngaøn phu nhaân vaø nöõ baùu, khuyeán phaùt khaùt ngöôõng, thaønh töïu hoan hyû. Sau khi duøng voâ löôïng phöông tieän thuyeát phaùp cho nhöõng ngöôøi aáy, khuyeán phaùt khaùt ngöôõng, thaønh töïu hoan hyû xong, nhaø vua baûo hoï trôû veà. “Naøy A-nan, bieát vua ñaõ ra leänh, taùm vaïn boán ngaøn phu nhaân vaø nöõ baùu moãi ngöôøi ñeàu ñeán baùi bieät nhaø vua roài trôû veà. “Naøy A-nan, taùm vaïn boán ngaøn phu nhaân vaø nöõ baùu aáy trôû veà chöa bao laâu, vua Ñaïi Thieän Kieán cuøng ngöôøi haàu caän trôû leân ñaïi ñieän, vaøo laàu baèng vaøng, ngoài treân ngöï saøng baèng baïc, ñöôïc traûi baèng caùc thöù neäm, chaên, ñeäm loâng naêm saéc, ñöôïc phuû leân baèng caùc thöù gaám, luïa, the, sa trun, coù chaên ñeäm loùt hai ñaàu ñeå goái vaø traûi thaûm quyù baèng da sôn döông. Ngoài xong, quaùn nhö theá naøy: ‘Ta ñeán ñaây laø cuoái cuøng. Nieäm duïc, nieäm nhueá,

nieäm haïi, ñaáu tranh, gheùt nhau, dua sieãm, doái traù, löøa gaït, noùi laùo, voâ löôïng caùc phaùp aùc baát thieän ñeán ñaây laø cuoái cuøng. Taâm cuøng vôùi töø töông öng, bieán maõn moät phöông, thaønh töïu vaø an truù. Cuõng nhö theá, hai, ba, boán phöông treân vaø döôùi phoå bieán cuøng khaép, khoâng keát khoâng oaùn, khoâng nhueá, khoâng tranh, bao la roäng lôùn, voâ löôïng, kheùo tu taäp, bieán maõn cuøng khaép theá gian, thaønh töïu vaø an truù’. “Töø laàu baèng vaøng ñi ra, nhaø vua laïi vaøo laàu baèng baïc, ngoài treân ngöï saøng baèng vaøng, ñöôïc traûi leân baèng caùc chaên neäm, ñeäm loâng naêm saéc, ñöôïc traûi leân baèng caùc thöù gaám, the, luïa, sa trun, coù chaên ñeäm loùt hai ñaàu ñeå goái vaø traûi thaûm quyù baèng da sôn döông. Ngoài xong, quaùn töôûng raèng: ‘Ta ñeán ñaây laø cuoái cuøng. Nieäm duïc, nieäm nhueá, nieäm haïi, ñaáu tranh, gheùùt nhau, dua sieãm, doái traù, löøa gaït, noùi laùo,... voâ löôïng caùc phaùp aùc baát thieän, ñeán ñaây laø cuoái cuøng, taâm cuøng vôùi bi töông öng, bieán maõn moät phöông, thaønh töïu vaø an

truù. Cuõng nhö theá, hai, ba, boán phöông, töù duy, phöông treân vaø phöông döôùi, phoå bieán cuøng khaép, khoâng keát khoâng oaùn, khoâng nhueá, khoâng tranh, roäng raõi bao la voâ löôïng, kheùo tu taäp, bieán maõn cuøng khaép theá gian, thaønh töïu an truù'. "Töø laàu baèng baïc ñi ra, nhaø vua laïi vaøo laàu baèng löu ly, ngoài treân ngöï toøa baèng thuûy tinh, ñöôïc traûi baèng caùc thöù chaên neäm, ñeäm loâng naêm saéc, ñöôïc phuû leân baèng caùc thöù gaám, the, luïa, sa trun, coù chaên neäm loùt hai ñaàu ñeå goái vaø traûi thaûm quyù baèng da sôn döông. Ngoài xong, quaùn theá naøy: 'Ta ñeán ñaây laø cuoái cuøng. Nieäm duïc, nieäm nhueá, nieäm haïi, ñaáu tranh, gheùùt nhau, dua sieãm, doái traù, löøa gaït, noùi laùo, voâ löôïng caùc phaùp aùc baát thieän, ñeán ñaây laø cuoái cuøng, taâm cuøng vôùi hyû töông öng, bieán maõn moät phöông, thaønh töïu vaø an truù. Cuõng nhö theá, hai, ba, boán phöông, töù duy, phöông treân vaø phöông döôùi, phoå bieán cuøng khaép, khoâng keát khoâng oaùn, khoâng nhueá, khoâng tranh, roäng raõi bao la voâ löôïng, kheùo tu taäp, bieán maõn cuøng khaép theá gian, thaønh töïu vaø an truù'. "Töø laàu baèng löu ly ñi ra, nhaø vua vaøo laàu baèng thuûy tinh, ngoài treân ngöï toøa baèng löu ly, ñöôïc traûi leân baèng caùc thöù chaên neäm, ñeäm loâng naêm saéc, ñöôïc phuû leân baèng caùc thöù gaám, the, luïa, sa trun, coù chaên neäm loùt hai ñaàu ñeå goái vaø traûi thaûm quyù baèng da sôn döông. Ngoài xong, quaùn theá naøy: "Ta ñeán ñaây laø cuoái cuøng. Nieäm duïc, nieäm nhueá, nieäm haïi, ñaáu tranh, gheùùt nhau, dua sieãm, doái traù, löøa gaït, noùi laùo,... voâ löôïng caùc phaùp aùc baát thieän, ñeán ñaây laø cuoái cuøng, taâm cuøng vôùi xaû töông öng, bieán maõn moät phöông, thaønh töïu vaø an truù. Cuõng nhö theá, hai, ba, boán phöông, töù duy, phöông treân vaø phöông döôùi, phoå bieán cuøng khaép, khoâng keát khoâng oaùn, khoâng nhueá, khoâng tranh, roäng raõi bao la voâ löôïng, kheùo tu taäp, bieán maõn cuøng khaép theá gian, thaønh töïu vaø an truù." "Naøy A-nan, Vua Ñaïi Thieän Kieán vaøo giôø phuùt cuoái cuøng, cheát vôùi moät caûm giaùc ñau phôn phôùt. "Cuõng gioáng nhö cö só hoaëc con cuûa cö só, aên moùn aên myõ dieäu, caûm thaáy moät chuùt khoù chòu. "Naøy A-nan, vua Ñaïi Thieän Kieán vaøo giôø phuùt cuoái cuøng cheát vôùi moät caûm giaùc ñau phôn phôùt cuõng laïi nhö vaäy. "Naøy A-nan, baáy giôø vua Ñaïi Thieän Kieán tu boán Phaïm thaát17, sau khi xaû nieäm duïc, nhôø ñoù khi maïng chung, sanh vaøo coõi Phaïm thieân. "Naøy A-nan, vua Ñaïi Thieän Kieán thuôû xöa aáy oâng cho laø ai khaùc chaêng? Chôù nghó nhö vaäy, neân bieát raèng vò aáy chính laø Ta vaäy.

17. Boán phaïm thaát hay phaïm truï Paøli: cattaøri brahmavihaøraø.
Cuõng thöôøng noùi laø boán Voâ löôïng taâm. Paøli: catasso appamaóóaøyo.

"Naøy A-nan, luùc baáy giôø Ta laøm lôïi ích cho mình, cuõng laøm lôïi ích cho keû khaùc, laøm lôïi ích cho moïi ngöôøi. Ta thöông xoùt theá gian, mong caàu thieän lôïi vaø höõu ích, mong caàu an oån vaø khoaùi laïc cho trôøi vaø ngöôøi. Baáy giôø Ta thuyeát phaùp khoâng ñeán choã roát raùo, khoâng roát raùo baïch tònh, khoâng roát raùo phaïm haïnh. Vì khoâng roát raùo phaïm haïnh neân khi aáy khoâng lìa khoûi söï sanh, tuoåi giaø, beänh taät, söï cheát, khoùc loùc, aùo naõo, cuõng chöa thoaùt khoûi moïi khoå ñau. "Naøy A-nan, nay Ta xuaát hieän ôû ñôøi laø Nhö Lai, Voâ Sôû Tröôùc,

Ñaúng Chaùnh Giaùc, Minh Haïnh Thaønh Töïu, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñaïo Phaùp Ngöï, Thieân Nhaân Sö, Phaät, Chuùng Höïu. Nay Ta ñaõ laøm lôïi ích cho mình, cuõng laøm lôïi ích cho keû khaùc, laøm lôïi ích cho moïi ngöôøi. Ta thöông xoùt theá gian, mong caàu söï thieän lôïi vaø höõu ích, caàu söï an oån vaø khoaùi laïc cho trôøi vaø ngöôøi. Nay Ta thuyeát phaùp ñeán choã roát raùo, roát raùo baïch tònh, roát raùo phaïm haïnh. Roát raùo phaïm haïnh neân nay Ta lìa khoûi söï sanh, tuoåi giaø, taät beänh, söï cheát, khoùc loùc, aùo naõo. Ta nay ñaõ thoaùt khoûi moïi söï ñau khoå. “Naøy A-nan, töø thaønh Caâu-thi-la, töø röøng Sa-la cuûa Hoøa-baït-ñôn Löïc só, töø soâng Ni- lieân-nhieân18, töø soâng Baø-caàu19, töø Thieân quang töï, töø choã traûi choã naèm cho Ta hoâm nay, trong khoaûng thôøi gian giöõa ñoù, Ta ñaõ baûy laàn xaû thaân. Trong baûy laàn aáy, saùu laàn laøm Chuyeån luaân vöông, nay laø laàn thöù baûy thaønh Nhö Lai, Baäc Voâ Sôû Tröôùc, Ñaúng Chaùnh Giaùc. Naøy A-nan, Ta khoâng thaáy ôû ñaâu trong theá gian naøy, Trôøi hay Ma, Phaïm, Sa-moân, Phaïm chí, töø trôøi ñeán ngöôøi maø Ta seõ xaû thaân theâm laàn nöõa, vì ñieàu ñoù khoâng coù theå coù. “Naøy A-nan, nay ñaây laø söï sanh cuoái cuøng cuûa Ta, laø söï höõu cuoái cuøng, laø thaân cuoái cuøng, laø baåm hình cuoái cuøng. Ta noùi ñaây laø choã taän cuøng cuûa khoå. Ñöùc Phaät thuyeát nhö vaäy, Toân giaû A-nan vaø caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát xong, hoan hyû phuïng haønh.

18. Ni-lieân-nhieân Paøli: Neraójaraø, con soâng gaàn choã Phaät thaønh ñaïo. Ñaây chính xaùc phaûi laø Hiraóóaøvati, aâm laø Heâ (hay hi) -lieân-thieàn (hay) con soâng gaàn choã Phaät nhaäp Nieát-baøn. 19. Baø-caàu Paøli: Kakutthaø, con soâng gaàn Kusinaøraø. Ñöùc Phaät taém taïi ñaây tröôùc khi ñeán Kusinaøraø ñeå nhaäp Nieát-baøn.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.